

Hasselager Østergård, 1793, skifte efter Anne Pedersdatter.

Se også slægtstavlerne i artiklen "En gammel slægt i Kolt gennem 300 år" af Estrid Wilhelms i Ø.H.'s årbog fra 1992, side 40 - 53.

Arkivsignatur: C3, Løbenr. 1532

Fol. 10B - 14A, begge incl.

Landsarkivet i Viborg

Skifteforretning efter afgangne Anne Pedersdatter i Hasselager.

Anno 1793 den 8de Maj indfandt sig paa hans højædle og højærværdige Hr Biskop Doctor Jansens vegne undertegnede Jens Fogh hos Gaardmand Eschel Nielsen i Hasselager, for at aabne den forseglede Boe efter afgangne u-gifte Pige Anne Pedersdatter som samme Steds ved Døden er afgangne, til videre paafølgende lovlig Skifte og Deeling imellem hendes Arvinger som ere: alene en Søster Kirsten Pedersdatter, sidste Gang gift med Clemen Madsen i Koldt, som er død og efterladt sig 5 Børn, nemlig: 1 Søn Øvle Laursen, 30 aar, 1 do Peder Laursen, 24 aar., do Rasmus Laursen, 19 aar, 1 Datter Maren Laursdatter, 28 aar, gift med Jens Pedersen i Koldt, og 1 datter Anne Clemensdatter, 9 aar gammel og u-gift. Flere Arvinger var ikke efter alle Tilstedeværendes Udsigende, og var af samme Arvinger tilstede Øvle Laursen og Peder Laursen med Curator Mogens Pedersen Hasselager saavel for ham som for hans yngre Broder Rasmus Laursen, tillige var nærværende Clemen Madsen paa hans umyndige Datter Anne Clemensdatters vegne som Formynder og Jens Pedersen af Koldt paa hans Kone Maren Laursdatters vegne. Som Vidner og Vurderingsmænd blev antagne Rasmus Poulsen af Hasselager og Niels Jensen af Lemming, hvis Hos- og Overværelse blev forrettet som følger:

1 grøn mahlet Egekiste, som var forseglet og Seglet fundet uskadt -----	3 - 0 - 0
9 flade Tallerkener, vog 6 ? -----	1 - 3 - 0
1 Kurv 2 sk, 2 sort Cartuns Huer 8 sk, 1 sort ? Forklæde 4 sk -----	0 - 0 - 14
2 gl Haandklæder 4 sk, 1 faringrønt Nataldugsforklæde 8 sk -----	0 - 0 - 12
3 par Halværmer 4 sk, 2 Liiner og 1 Linnet 4 sk -----	0 - 0 - 10
1 Kurv 2 sk, 2 par Halværmer 6 sk, 1 par Ærmer med Kurv 4 sk -----	0 - 0 - 12
4 Liiner 6 sk, 1 hvid Hue og nogle Klude samt 1 sort Flor -----	0 - 0 - 12
1 sort ? kyse -----	0 - 2 - 0
1 blaae hverkens Kaabe med hvid Vadmels Dræ? -----	0 - 2 - 0
1 Cartuns Dito med dito Underfoer -----	0 - 4 - 0
1 sort faringrønt Skørt og do Trøje -----	0 - 3 - 0
1 Bundt Klude 4 sk, 1 sribet Sengetæppe 2 m 8 sk -----	0 - 2 - 12
1 par blaargarns Lagner 3 sk, en enkelt do 1 m 8 sk -----	0 - 4 - 8
1 Særker 4 sk, 1 gl do og 1 Trøje med adskilligt 1 m -----	0 - 1 - 4
1 Træskab med 13 Trækrus -----	0 - 0 - 8
1 ny guul og blaaestribet Dynevaar, syet 12½ Alen -----	3 - 0 - 0
1 Kobber Penge -----	1 - 3 - 3
1 Stykke Linnet med adskilligt 2 sk, 2 par Knive 2 sk -----	0 - 0 - 4
1 brun mahlet Eege, forseglet og som ved Aabningen fandtes uskadt -----	1 - 2 - 0
1 liden Kurv med 1 Kniv og 1 Seil -----	0 - 1 - 0
1 brun Hverkens Skiørt og Trøie -----	0 - 2 - 0
1 blaae Vadmels Livstykke -----	0 - 0 - 12

1 par blaae Strømper 12 sk, 1 par Sko 2 m -----	0 - 2 - 12
1 Pose med Traad og Klude 4 sk, 1 Klæde med Klude 4 sk -----	0 - 0 - 8
4 firkantet Hørgarns Klæder 24 sk, 3 trehjørnet dito 16 sk -----	0 - 2 - 8
3 Korsklæder 4 sk, 1 Serviet 1 m, 2 Hørgarnsklæder 24 sk -----	0 - 2 - 12
4 Kapper 6 sk, 3 do med Takker 6 sk, 2 Korsklæder 4 sk -----	0 - 1 - 0
1 blaaeternet Klæde med 2½ Ng. Garn -----	0 - 2 - 8
1 Stykke Lingarn og 1 liden Kyse med Uld -----	0 - 0 - 10
2 3/4 Alen Blaarlærred 24 sk, og 2 stk do 4 sk -----	0 - 1 - 12
1 Hørgarns Forklæde 2 m, 1 Blaargarns 12 sk, 1 par Høst Ærmer -----	0 - 2 - 13
1 blaaetrykket Hørgarns Forklæde -----	0 - 2 - 8
1 blaae og hvid Tørklæde 8 sk, 1 do 12 sk -----	0 - 1 - 4
2 hvid Hørgarnskæder 20 sk, 2 do 20 sk -----	0 - 2 - 8
4 Korsklæder 12 sk, 2 do med Kniblinger 6 -----	0 - 1 - 2
2 Kapper 2 sk, 1 Æske med Klude 4 sk, 1 fløjls Pande Smykke 12 sk -----	0 - 1 - 2
1 grøn Damaskas Hue 24 sk, 1 Skagriins do 1 m, 1 do 12 sk -----	0 - 3 - 4
1 Hue Bomuldstøy 8 sk, 1 do 6 sk -----	0 - 0 - 14
1 par gl. Handsker 6 sk, 1 halv blaae og hvid Tørklæde 4 sk, 1 heeltrykket do 24 sk -----	0 - 2 - 2
1 Serviet 24 sk, 3 par Ærmer med Foer 6 sk, 4 Kapper 6 sk -----	0 - 2 - 4
1 Korsklæde 3 sk, 1 gl. Serviet 2 sk -----	0 - 0 - 2
1 gl. sort Kyse 4 sk, 1 par Metal Spænder 8 sk -----	0 - 0 - 12
1 sort faringrønt Stastes Kiøle -----	0 - 4 - 0
1 sribet Skørt 3 m, 1 do gulstribet 3 m, smaaterns do 3 m -----	1 - 3 - 0
1 Saxes Skørt 2 m, 1 grønstribet do 3 m 8 sk, 1 rød Ryes Skørt 1 rdl -----	1 - 5 - 8
1 brun vadmels 1 m 8 sk, 1 blaae do 2 m, 1 Saxes Lim 10 sk -----	0 - 4 - 2
1 blaae Linnets Trøje 1 m, 1 blaae Tørklæde 24 sk, 1 trykket do 2 m -----	0 - 4 - 8
1 blaae Forklæde 24 sk, 1 blaae og hvid Tavlet 1 m 8 sk -----	0 - 3 - 0
1 gl. blaae Forklæde 8 sk, 1 par blaae Strømper 24 -----	0 - 2 - 0
1 hvid blaargarns Forklæde og 1 par Høst Ærmer -----	0 - 0 - 8
1 alen Hverkens Tøy 12 sk, 1 rød Bindtrøje 24 -----	0 - 2 - 4
5 Hørklæder 5 sk, 1 par Høsthandsker og 1 par Høstærmer -----	0 - 0 - 10
1 Bundt Klude 2 sk, 1 par hvide Uldvanter 8 sk, 1 halv blaae og hvid Tørklæde 8 sk -----	0 - 1 - 2
1 Sax 6 sk, 1 Psalmebog 12 sk, ? ? Kiæde 8 sk, -----	0 - 1 - 10
1 brun mahlet Hængeskab med Laas og Nøgel -----	0 - 4 - 0
1 Stolp Sengested med 3 stk Omhæng og 1 Kappe -----	1 - 0 - 0
Derudi: 1 rød og grøn sribet Overdyne -----	4 - 0 - 0
1 gl. hvid bolsters Dyne 1 rdl, 1 Olmerdugs do rød sribet 1 rdl -----	2 - 0 - 0
1 rød og grønstribet Linnets pude 1 rdl, 1 blaaestribet do 3 m -----	1 - 3 - 0
1 lang Pude med hvid Lærrets Betræk -----	0 - 4 - 0
1 kort rødstribet do 2 m, 1 do rød og grønstribet Pudevaar -----	0 - 3 - 0
1 Fod med Lampe og Tranflaske -----	0 - 5 - 0
1 Messing Kjedel 1 rdl, 1 Øll Fierding 2 sk, 1 Jern Pande 1 m -----	1 - 1 - 2
Summa -----	41 - 3 - 9

Desuden blev angiven af Arvingerne, at den afdøde havde indestaaende hos Clemen Madsen i Koldt, hendes fædrene Arv, som hende ved Skiftet, passeret 1760 den 4de Juni, var tilfaldne efter hendes Fader Peder Rasmussen i Koldt, hvilken efter det af Clemen Madsen foreviiste Skiftebrev er i alt ----- 23 - 1 - 3 1/16

I Sternboen fandtes en Opholds Contract, dat. 15 Sept. 1761 oprettet imellem den afdødes Moder Anne Pedersdatter og Lauritz Øflesen i Koldt om Afstaaelsen af den af hende paaboende Gaard sammesteds, hvoraf sees, at Lauritz Øflesen havde ægtet hendes ældste Datter Kirsten Pedersdatter, og derfor tillige udlovet, at ville straxen give den yngste Datter Anne Pedersdatter /: som er hende, efter hvilken nu holdes Skifte /: foruden den ved Skiftet hende tillagde fædrene Arv, nu videre en Seng saa god som 20 Rdl, og en gl. Drag Eege-Kistebrun mahlet med Jern Beslager, som skal være Vederlag for den mødrene Arv, som hende i Tiden kan tilkomme eller havde at vente, hvoraf Arvingerne her i denne Boe formeente, at den afdøde endnu havde tilgode hos nuværende fæster Clemen Madsen, som nu bebor Laurs Øflesens Gaard, en Seng eller i dets Sted 20 Rdl, hvilket han modsagde paa Grund af Contracten, at denne Seng blev hans ved Contractens Oprettelse udleveret, hvilket dog Contracten ikke udtrykkelig bestemmer eller berigter, saasom den ikke melder at Sengen eller Vederlaget herfor, nu kommer i den afdøde Pige Anne Pedersdatters Wærg og Eie, men siger alene: at Lauritz Øflesen lover og tilforpligter sig straxen at ville give til den anden og yngste Datter denne anmeldte Seng eller Vederlag herfor - Paa Grund heraf reserverede enhver af Arvingerne til vedkommende for denne omrørte Seng eller Betaling herfor, indtil herom kan erhverves videre Kundskab og Oplysning.

Endvidere blev anmeldt af Arvingernes Curator Mogens Pedersen i Hasselager, at den afdøde havde i Behold af en Arvepart som hun var tilfaldt efter hendes Moder og Moster 10 Rdl der hos ham værende staaende og beroede; det øvrige af samme Arv, som angives at have været 30 Rigsdaler i alt er hende udbetalt efter Begiæring, nemlig: eengang 15 Rdl og en anden Gang 5 Rdl, i Alt 20 Rdl, saa intet videre deraf var tilbage end ommeldte 10 Rdl, som af Arvingerne blev antagen og samtykt at være rigtig. -

Da intet videre denne Sinde var at forrette, saa bliver dette Skifte udsat, indtil det her registrerede og vurderede er bleven for Auctioneret og Pengene herfor indkommen, da samme igien bliver foretagen, til hvilken Tid, nemlig Auctionsdagen, Clemen Madsen lovede at betale forbemeldte 23 Rdl 1 M 3 Sk. - Datum Stervboen ut supra. -

Paa Hr Højærværdigheds

Hr Biskopens Vegne
Jens Fogh

Øvli LauritSøn
Jens PederSen

Mons Pedersen

Som Vurderingsmænd og Vidner

Rasmus Povelsen

Niels Jenssøn

Efter indbemeldte Anne Pedersdatter blev i Dag den 18de Juni, som var bestemt til Auction over hendes Efterladenskaber, tillige foretaget Skifte Samling i Overværelse af de fleste Arvinger, de forhen brugte vurderingsmænd, og blev da af Skifte Retten i Anledning af den ved forrige Skifte Samling berørte Ventilation om en Seng eller Vederlag herfor i Penge, som den afdøde havde til gode hos Clemens Madsen i Koldt, forelagt og foreviist Forvalteren ved Frijsenborg, Hr Stillings Brev ifølge hvilken, der ikke findes noget i Skifte Protocollen ved Frijsenborg, som fritager Clemens Madsen for den ved forommeldte Contract indgaaede Forpligtelse, hvilket Skifte Retten foreholdt Clemens Madsen og var hans positive Svar herom begiærende. Clemens Madsen erklærede ifølge af foranførte, at han var villig til at opfylde denne imellem hans Formand Lauritz Øvlesen og den afdøde Piges Moder oprettede Contract, i henseende til hendes Moders Arv, eller det udlovede Vederlag herfor, og til den ende belovede at ville betale de i Contracten fastsatte 20 Rdl, tilligemed hendes ommeldte fædrene Arv 23 Rdl 1 M 3 1/16 sk. - Dernæst erklærede Arvingerne at være eenige udi, at antage Jens Fogh til Incassator i Stervboen, og derfor at tilstaae ham 2 proct. af Meublerne og 1 procento af de øvrige Midler. For øvrigt beroer Skiftets Slutning paa hvad Tid Auctions Pengene indkommer, der saasnart de alle ere Indcasserede, tilligemed foranførte 43 - 1 - 3 1/16 hos Clemens Madsen, som han belovede at betale til 6 ugers Dagen fra Dato, skal blive Arvingerne bekendtgjort og Skiftet til Slutning foretagen. Endeligen tilkiendegav Beboeren her i Gaarden Eschel Nielsen, at den Afdøde havde 5 Maaneders Løn tilgode hos Madam Brunou i Holme, hvor hun sidst tjente, der efter Accord for heel Aaret var 5 Rdl og 2 M, og beløber fra 1. Novb. 1792 til Paaske 1793 (*Påskedag var 1. april*), da hun forlod Tienesten 2 Rdl 1 M 5 Sk.

Saaledes passeret for i Dag bevidnes under vore hænder. Datum ut supra -

Paa Skifteforvalterens
Vegne J Fogh.

Som Arvinger og Formyndere
Clemens Madsen, Koldt
Øvli LarisSøn

Som Vitterligheds Mænd
Niels Jensen Liming
Rasmus Povelsen

Jens Peder Søn
Mogens Pedersen

Efterat Auctionspengene og Stervboets øvrige Tilgodehavendervære indkomne, blev i Dag den 14de Sept. Skiftet foretaget til Slutning i Aarhus Bispecontoir, hvor da vare mødte samtlige Arvinger med Værge og Formyndere, saavelssom de forhen brugte 2de Vurderings- og Vitterligheds mænd, og tilspurgte da Skifte Retten samtlig tilstedeværende om det dem var bevidst at Stervboet havde videre tilgode hos nogen end det som forhen er omrørt, eller at Stervboet e én eller anden Maade var noget bortskyldig? Hvortil blev svaret, at den afdøde havde tilgode hos Madam Brunou, foruden hendes Løn, reede Penge 4 Rd, og videre vidste de ikke at Stervboen havde noget tilgode; derimod var Stervboet skyldig til Eschel Nielsen i Hasselager for den Afdødes Begravelse og andre ved Skiftet og Arvingernes Sammenkomster havde Udgifter, 25 Rdl 5 M 12 Sk, hvorover Eschel Nielsen udleverede en Regning lydende saaledes fol. 13 og 14 - anden Fordring vidste Arvingerne ikke der heftede paa Stervboet, eller at den afdøde var noget bortskyldig enten i én eller anden Maade,

men skulle imod Formodning nogen Kreditor fremkomme med nogen retmæssig Fordring, erklærede samtlige Arvinger med Værge og Formynder at ville betale samme, og dertil sammenskyde i Proportion af den Arv som dem nu tilfalder, og saaledes holde Skifte-Retten og øvrige vedkommende fri for Ansvar og Tab; thi blev derefter foretaget Ballance over Stervboets Indtægter og Udgifter saaledes som følger:

Indtægter

a Ved Boets Aabning og Registrering fantes i Kobber Penge -----	1 - 3 - 3
b Stervboets Løsøre som ved Auctionen blev bortsolgt, beløber efter hosheftede Auctionsforretning -----	69 - 5 - 10
c Hendes Fædrene Arv efter Skifteboen 4.6.1760 -----	23 - 1 - 3
d Hendes Mødrene Arv, eller Vederlag for en Seng efter forhen anmeldt Opholds Contract af 15.9.1761 -----	20 - 0 - 0
e I behold af hendes mødrene Arv hos hendes Værge Mogens Pedersen, som forhen er berørt -----	10 - 0 - 0
f Tilgodehavende Løn hos Madam Brunou -----	2 - 1 - 5
g Aparte tilgodehavende hos ditto -----	4 - 0 - 0
	130 - 5 - 5

Udgifter

a Begravelssets Omkostninger -----	25 - 5 - 12
b Auctions Omkostninger:	
39 Cataloger til Auctionen	
hver paa 2 Ark á 24 sk pr Ark -----	1 - 3 - 0
Auctions Sallarium 4 proct -----	2 - 4 - 12
3 Placater á 12 sk -----	0 - 2 - 4
Forretningen Beskrivelse med Stempel, Papir og Forsegling -----	1 - 1 - 8
Incassationssallarium for Meubelauctionen á 2 proct -----	1 - 2 - 6
Ditto af de øvrige Midler á 1 proct. -----	0 - 1 - 10
	7 - 5 - 8
c Skiftets Bekostninger:	
1 Ark stemplet Papir til Skiftetbrevet -----	0 - 3 - 0
Skifte Sallarie af de deelende Midler -----	1 - 0 - 0
Skiftetbrevets Beskrivelse paa 4 Ark -----	2 - 0 - 0
for Befordring 2de Gange til Hasselager som Arvingerne tilstaaede Skifte-Retten godtgiort -----	1 - 0 - 0
Vurderingsmændene for 3 Møder ved Skiftet og Auctionen, hver Dagløn 24 sk -----	1 - 3 - 8
	39 - 5 - 9
I Behold -----	90 - 3 - 11
Derfra afgaar til Revisions Cassen efter Forordn. Af 13 Jan 1792 á 1/3 proct	0 - 1 - 14
Bliver igien til Skifte og Deeling mellem Arvingerne -----	90 - 3 - 11

Som separeres imellem Arvingerne saaledes:

Øvle Laursen -----	22 - 3 - 14 3/4	
Peder Laursen -----	22 - 3 - 14 3/4	
Rasmus Laursen -----	22 - 3 - 14 3/4	
Maren Laursdatter gift med Jens Pedersen i Koldt -----	11 - 1 - 15 7/8	
Anne Clemensdatter ugift -----	11 - 1 - 15 7/8	
Udgjør ovenmeldte -----		90 - 3 - 11

Disse anførte Arvelodder bleve strax udbetalt ved Skiftets Slutning til Arvingerne, deres Værge og Formynder, imod belovede vedbørlig Afkalds Qvittering. For øvrigt tilkiendegav Arvingerne at være fornøjet med deres Behandling og lovede at holde Skifte Retten uden Ansvar i alle Maader nu og i Tiden, og da intet videre var at forrette blev dette Skifte saaledes sluttet og tilendebragt i Aarhus Bispegaard den 14. Sept. 1793 -

Paa Hr Biskop Dr Jansens	Som Arvinger og Formynder
Vegne Ifogh	Clemen Madsen
Som Vitterligs Vidner	Øvle LaurisSøn
Rasmus Povelsen	Jens Peder Søn
Niels Jensen	Som Curator for Peder og Rasmus Laursen
	Mons Pedersen

Regning:

For det som Eschel Nielsen i Hasselager haver kjøbt for mig til Anne Pedersdatter som døde hos ham. - 1½ Pot senip 8 sk, ½ p Corender 8 sk -----	0 - 1 - 0
½ p Rosiner -----	0 - 0 - 9
Peber for 6 sk, alhaande for 6 sk -----	0 - 0 - 12
1 qvt. Safran 14 sk, 1 p Rissengryn 12 sk -----	0 - 1 - 10
annis for 2 sk, Ingefær for 2 sk -----	0 - 0 - 4
1 p Tobak -----	0 - 1 - 0
20 Potter brændeviin á 14 sk -----	2 - 5 - 8
Nok som er medgaaet ved Registrering og Autionen i alt 12 Potter á 14 sk --	1 - 4 - 8
13½ p bergnfisk á 14 sk -----	0 - 5 - 1
Not kjøbt Baand og Knapenaale etc -----	0 - 2 - 0
i alt -----	6 - 4 - 4

Aarhus den 10 Aug. 1793.

Assendrup

NB: Det må have været en munter boopgørelse, når der blev konsumeret 32 liter brændevin. - Alkoholprocenten var måske noget lavere end i vore dage. - Ud fra honoraret til vurderingsmændene ses, at skifte og auktion varede ca. 3 dage i alt, og de tilstedeværende er blevet bispist og beværtet.

	- 7 -
Not købt hos Slagteren i Aarhus færsk Kiød for -----	0 - 3 - 0
10 skp at sigte á 3 m -----	5 - 0 - 0
2 skp Byg sigtet á 25 sk -----	3 - 4 - 0
for at lade det maale og sigte á 3 sk -----	0 - 0 - 4
2 skp Malt á 2 m -----	0 - 4 - 0
1 Lp 3 p Flæsk á 10 m -----	1 - 5 - 14
1 Lp Ost -----	0 - 4 - 0
Not betalt til Snedkeren for Ligkisten -----	4 - 0 - 0
Betalt til Præsten -----	3 - 0 - 0
Til Degnen -----	0 - 4 - 0
Og for Graven at grave -----	0 - 1 - 0
	17 - 1 - 8
alt i alt -----	23 - 5 - 12
Not. tilgode for min Kiørsel og hafte videre Uleilighed -----	2 - 0 - 0
	25 - 5 - 12

Ovenmelte Fem og tyve Rigsdaler Fem mk og Tolv skilling er mig af Hr Fogh betalt
 hvorfor Qvitteres - Aarhus den 14 Sept. 1793. -

Eschel Nielsen

Foreviist den 22 Jan. 1794, Høegh Guldberg

NB:

Mogens Pedersen er i 1793 fæster i Hasselager Damgård. Han er da 64 år. Hans opgave i dødsboet er at være Kurator (Økonomisk rådgiver) for de to mindreårige (18 - 25 år) sønner. **Rasmus Poulsen**, 53 år, er i 1793 fæster i Hasselager Vestergård. Han er i denne sag vurderingsmand og vitterlighedsvidne.

1 Lispund (Lp) = 16 pund (p).

Folketælling i Hasselager Østergård i 1787:

Peder Sørensen, 39 år, bonde
 Karen Sørensdatte, 46 år, hans kone
Eskil Nielsen, 36 år, tjenestekarl
 Søren Rasmussen, 17 år -
 Anne Johanne Pedersdatte, 22 år, tjenestepige
Anne Pedersdatte, 45 år -

Anne Pedersdatte er født 11.6.1743 i Koldt. (Se Ø.H.'s årbog 1992: "En gammel slægt i Kolt gennem 300 år" tavle 3, side 50, af Estrid Wilhelms).

Søsteren Kirsten, hvis børn arvede hende, blev født 23.1.1741, gift i 1760 med Laurits Øvlesen fra Veilgården i Malling, hendes 1. ægteskab, og døde 5.10.1784.

Peder Sørensen, Hasselager Østergård, døde i 1792, men inden da var konen Karen Sørensdatte død, og han overlevedes af den nye kone Barbara Pedersdatte, der blev gift med **Eskil Nielsen** i 1792, og derfor var det ham, der forestod det praktiske ved AP's død og begravelse. Begge var stadig i gården ved tællingen i 1801.

Dec. 2003/ofs